

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historycznego w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1983, luty *
Teleks nr 57

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 756
maszynopis

Przesyłamy uwagi zgłoszone przez pracowników partii z województwa legnickiego do projektu „Kodeksu pracowników politycznych” i „Pragmatyki pracowników Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej”.

Stwierdzić należy, że treści „Kodeksu...” spotkały się z życzliwym przyjęciem dyskutantów. Nie zgłoszono do tego dokumentu żadnych uwag. Jeśli idzie o projekt „Pragmatyki...” większość wypowiadających wyraża dwie uwagi natury ogólnej:

1. Jest w niej szereg sformułowań ogólnikowych, budzących wątpliwości. Jako przykłady podawano sformułowanie dotyczące zmiany wysokości wynagrodzenia pracowników zaszeregowanych wg tabel, świadczeń emerytalno-rentowych oraz przyznawania odznaczeń państwowych.
2. Rozwiązania zawarte w „Pragmatyce” są w wielu punktach mniej korzystne od obowiązujących już w administracji państwowej. Pomija się zupełnie szereg istotnych uprawnień, mimo że przyjęto generalną zasadę orientowania się na „Pragmatykę” pracowników administracji państwowej.

A oto szczegółowe uwagi do poszczególnych punktów:

- rozdz. I pkt 2 – wymieniono tu Sekretariat KW, jako organ uprawniony do powoływania i odwoływania pracowników politycznych. Jest to sprzeczne ze Statutem. Główne założenia polityki kadrowej PZPR, na które powołuje się zapis w „Pragmatyce” nie dają takich uprawnień Sekretariatowi. Ponadto Statut powiada, że Kierowników Wydziałów KW zatwierdza Plenum Komitetu Wojewódzkiego. „Pragmatyka” o tym nic nie mówi.
- rozdz. II pkt 6 – powinien otrzymać dodatkowy zapis „w szczególnie uzasadnionych wypadkach mogą mieć wykształcenie zasadnicze zawodowe, a nawet podstawowe”. W chwili obecnej mamy w aparacie wybieralnym osoby z wykształceniem niższym niż średnie. Statut nie stwarza w tym zakresie żadnych ograniczeń. Wprowadzone do „Pragmatyki” ograniczenia stwarzać mogą kłopotliwe sytuacje.
- rozdz. II pkt 3, 4, 5 – umieścić należy w rozdz. III. Nie traktuje one zupełnie o kryteriach doboru kandydatów do aparatu partyjnego.
- rozdz. II pkt 7 – przyjęcie ustaleń zawartych w tym punkcie „Pragmatyki” może skomplikować sprawę naboru pracowników do Komitetu Wojewódzkiego. W chwili obecnej występują stale – mimo, że nie ma tych ograniczeń – wakaty. Ponadto dla osób przychodzących do pracy w KW z instancji podstawowych trzeba zapewnić

* brak daty w oryginale

mieszkania. Zaproponowane rozwiązanie teoretycznie jest słuszne, ale w praktyce nie zda egzaminu.

- rozdz. III pkt 3 – mówi się o możliwości odwołania pracownika politycznego z etatowej pracy w partii w przypadku otrzymania kary wyższej od upomnienia. Aby uniknąć niejasności należy określić w „Pragmatyce”, jakie kary i za co może otrzymać pracownik aparatu partyjnego i kto je orzeka.
- rozdz. III pkt 4a – sformułowanie nieprecyzyjne. Proponuje się zapis: „urlopowani pracownicy polityczni kierowani po zakończeniu pracy w aparacie partyjnym do zakładów, z których byli urlopowani, otrzymuje stanowisko, co najmniej równoważne, jak to, które zajmowali przed przejściem do aparatu partyjnego i wynagrodzenie aktualnie obowiązujące na tym stanowisku”.
- rozdz. III pkt 6b – sformułowanie „ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych jest ogólnikowe. Potrzebne jest sformułowanie bardziej precyzyjne, konkretne.
- rozdz. V pkt 3 – zapis ogólnikowy. Należałoby przyjąć analogiczne rozwiązanie, jak w przypadku pracowników politycznych na funkcjach wybieralnych, tj. raz w roku o wskaźnik wzrostu średniej płacy w kraju.
- rozdz. V pkt 5 – proponuje się utrzymać dotychczasowe zasady przyznawania premii jubileuszowej.
- rozdz. V pkt 8 – w „Pragmatyce” określić należy bardziej szczegółowe zasady uzyskiwania świadczeń emerytalno-rentowych.
- rozdz. V pkt 9 – przyjęte zasady wypłacania odpraw dla emerytów i rencistów są identyczne, jak w administracji. Jest to niesłuszne. W partii obowiązuje zasada urlopowania do pracy, w administracji pracownicy są mianowani. Praca w aparacie nie jest w takim samym znaczeniu zawodowa, jak praca w administracji. Należałoby więc do okresu pracy, za który przysługuje odprawa wliczać staż pracy z zakładów poprzednich. Dotychczasowe zasady wypłacania odpraw dostarczyły już sytuacji konfliktowych i należy uczynić wszystko, aby się nie powtórzyły.
- rozdz. VII pkt 1 – zapis bardzo ogólnikowy. O wiele szczegółowsze i konkretniejsze sformułowanie w tym zakresie zawiera „Pragmatyka” pracowników administracji państwowej.
- rozdz. VII pkt 7 – należy przewidzieć możliwość udzielenia pracownikom politycznym wolnych dni za dyżury i pracę w godzinach poza obowiązującym

wymiarem. Mają oni różne sprawy prywatne np. naprawa samochodu, choroby członków rodziny, na załatwienie których konieczny jest czas wolny.

- rozdz. VIII pkt 10 – odsyła się do powszechnie obowiązujących zasad. Część uprawnień w tym zakresie określają Statuty Związków Zawodowych, które w aparacie nie działają. Postuluje się wprowadzenie, analogicznie jak to na miejsce w administracji państwowej dla pracowników politycznych zniżki na PKP i PKS.

Ponadto przy okazji opracowywania „Pragmatyki” należałoby uporządkować przepisy prawne dotyczące udzielania urlopów bezpłatnych do pracy w organizacjach politycznych i społecznych. Obecnie obowiązujący przepis będący szczątkiem Uchwały Prezydium Rządu nr 440 jest anachronizmem. W nowych przepisach należałoby przyjąć generalnie zasadę, że z tytułu pracy w aparacie partyjnym pracownik nie może stracić, jeśli chodzi o świadczenia płacowe, emerytalne, rentowe, odprawy emerytalne itp. Należałoby precyzyjnie określić czas urlopowania. Okres pracy w aparacie partyjnym winien być tak traktowany, jak okres pracy w zakładzie, z którego pracownik był urlopowany.

Dyskutując nad projektem „Pragmatyki” pracownicy administracyjno-techniczni proponują objęcie ich przepisami o urlopowaniu do pracy w partii.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: 40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023